

SKIFTER KËLLIÇI

8SH-32

k 50

**SHKALLËT
E MURRME**

TREGIME

8SH-52

8

K. 50

SKIFTER KËLLIÇI

PERMITENCA R

SHKALLËT E MURRME

(Tregime sportive)

34717

48542

LIJTEJA E SHKËRIT
GJYKIMOR

SHËTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

PËRMBYSJA

Skudra e tyre zbriste në këtë vend jugor në një nga ditët e fundit të dhjetorit. Të gjithë dukeshin të lodhur, mbase dhe të mërzitur. Ndoshta kjo vinte nga udhëtimi i gjatë, ndoshta nga që zhvillonin ndeshjen e fundit të fazës parafinale të kampionatit evropian në futboll, pas një sezoni të gjatë sportiv të mbushur me takime. Duhej hequr qafe dhe kjo ndeshje.

Me ta ishin dhe turistët e fundit, bile më të jashtëzakonshmit, se turistët e fundit kishin lënë plazhin në një ditë të ftohtë vjeshte, kur fletët e zverdhura lëshoheshin në rërën e lagësht e toka dukej se po përflakej.

Po ata nuk vinin të shihnin as detin, as vilat e plazhit, të kredhura në qetësi e harresë.

Ata vinin të shihnin këtë ndeshje futbollit.

Ndonjë rëndësi të madhe nuk paraqiste, sepse, është e kuptueshme, si nënkampionë të botës, pajtjetër do të fitonin dhe kështu vitin e ardhshëm do të vazhdonin turnetë nëpër stadiumet e tjera të Evropës.

Kështu gjykonin futbollistët dhe turistët e huaj, duke shëtitur nëpër rrugët e kryeqytetit me fotoaparate në duar. Kështu gjykonte dhe Adolfi,

një ndër futbollistët më të mirë të nënkampioneve. Ai ecte rrugëve të kryeqytetit, ndalej, shihte përreth, për të shuar kureshtjen.

Para disa ditësh diku, në një krahinë kufitare, kishte rënë një tërmet i fortë, që ishte shtrirë dhe përtej kufirit, duke përmbysur një qytet të huaj. Agjensitë dhe shtypi perëndimor thoshin se në ato krahina të vendit tjetër kishte pështjellim dhe amulli. Jeta andej nuk po normalizohej. Me siguri kështu do të ishte dhe kënde, sepse tërmetet janë fatkeqësi të natyrës, që nuk mënjanohen mënjëherë.

Pastaj ç'mund të bënte ky shtet i vogël i izoluar?

Adolfi dhe futbollistët e tjerë shihnin kudo maqina që venin e vinin gjatë një rruge anës së hotelit të madh; maqina të mëdha të ngarkuara me njerëz, lëndë ndërtimi; më pas gjithnjë maqina, maqina.

«Ku venë këta njerëz, këto maqina?»

Kështu pyesnin gjithnjë me kureshtjen e një turisti, që kërkon të dijë për gjithshka që sheh. Pritnin të dëgjonin qoftë dhe një fjalë për fatkeqësi, shqetësim, po merrnin vetëm një përgjegje:

«Vijnë nga të katër anët e Shqipërisë. Venë të ndihmojnë zonat e dëmtuara nga tërmeti.»

«Kaq shumë?»

«Edhe më shumë do të vijnë. Brenda muajit do të rregullohet çdo shtëpi e rrëzuar. Të gjitha me shpenzimet e shtetit.»

«Si është e mundur kaq shpejt? Dhe me shpenzimet e shtetit! Po ata përtej kufirit kanë mbetur pa shtëpi!..»

Nëpër rrugë kishte gjallëri. Po kjo nuk vinte vetëm nga ndeshja që do të zhvillohej. Ato ditë Qeveria dhe Partia Komuniste e këtij vendi kishin vendosur që, brenda vitit 1971, të elektrifikonin gjithë fshatrat. Adolfit pak i interesonte kjo, megjithëse habitej, kur mësonte se kjo punë do të kryhej 14 vjet përpara planit të parashikuar.

Johanin me Zigfridin, dy miq të tij turistë, që e kishin shoqëruar në të gjitha ndeshjet, i shihte tek qëndronin shpesh në hollin e hotelit. Ai e dinte se ata vetëm për ndeshjen bisedonin.

«Apo jo, Johan? Do të fitojmë?»

«S'ka dyshim.»

«Po me ç'rezultat thua ti?..»

Dhe kështu ata kalonin kohën, duke bërë parashikime për ndeshjen që do të zhvillohej.

* * *

Shkallët e stadiumit të vogël, por të bukur, pranë kodrave të blerta, qenë mbushur me kohë.

«Janë sportdashës me temperament, për më tepër se do të shohin nënkampionët e botës», tha Adolfi me vete, duke u bërë gati të hynte në fushë.

Kurse atje në shkallë Johani dhe Zigfridi, si gjithë turistët e tjerë, vazhdonin bisedat e gajaseshin.

Pastaj në fushë dolën futbollistët. Johani dhe Zigfridi i bënë shenjë me dorë Adolfit, që ndodhej aty diku në fushë, pranë tribunës qendrore. Edhe Adolfi u bëri shenjë me dorë. Ai e ndjente veten të qetë. Pa turmat në shkallët e murme, gërmat e mëdha e të kuqe nën shkallët dhe vuri

buzën në gaz me përçmim. E dinte që ato ishin parulla. I kish parë dhe rrugëve. Ja kishin shpjeguar: «Gati për punë dhe mbrojtje», «Në një dorë kazmën dhe në tjetrën pushkën».

«Shqiptarët janë vigjilentë», tha me vete. «Po këtu, me çfarë do të mbrohen këtu?»

Pas pak do të fillonte ndeshja. Tani futbollistët shqiptarë, të veshur me fanella të kuqe, qenë renditur në fushë përballë tyre. Ato çaste Adolfi solli ndërmend Konradin, një tifoz të rrallë, që e kish shoqëruar skuadrën e tyre në çdo ndeshje si Johani me Zigfridin.

Po këtë radhë Konradi nuk kishte ardhur.

Çfarë psikopati! U kishte thënë se në Shqipëri është vështirë të fitosh, sepse edhe skuadra të tjera nuk kishin fituar atje; as kampionja suedeze, skoceze, bullgare, bile as kampionja e vendit të tyre.

«Eh, Konrad, harron ti se ne jemi nënkampionët e botës? Do të fitojmë!»

«Kështu gjykonin dhe ata të Irlandës së Veriut, po e pësuan atje».

«Jemi nënkampionët e botës, Konrad!»

Po Konradi s'kishte ardhur dhe për një arsye tjetër: gjatë viteve të luftës ai kishte qenë ushtar në viset e këtij vendi. Adolfi sillte ndër mend tregimin e tij:

«... Një herë ne sulmuam një grup të madh partizanësh. Po i rrethonim në një darë të hekurt. S'kishin nga të gjenin shteg shpëtimi. Po ata nuk po dorëzoheshin, ndaj duheshin asgjësuar. Dhe ne ashtu vendosëm...»

Adolfi nuk pati kohë të mendohej më gjatë, se atë kohë filloi ndeshja.

* * *

Ai nuk e mori vesh se ç'ndodhi. Qe një gjë e pakuftueshme, si një ëndërr. Kundërshtarët ishin hedhur në sulm, sikur para tyre të mos ndodheshin nënkampionët e botës, që kishin fituar në sa e sa stadiume.

Solli ndër mend Konradin, që atje larg në atdhe me siguri qe mbërthyer pranë radios.

«Ju thashë, shqiptarët janë të rrezikshëm në fushën e tyre!»

«Do të kalojë, Konrad. Kështu ndodh jo rrallë me skuadrat e vogla. Po do të bien pastaj».

Adolfi u shkund, si të zgjohej nga një gjumë i frikshëm. Johani dhe Zigfridi u panë sy më sy. Edhe turistët e tjerë në shkallët e stadiumit. Fusha dukej se po shtrydhej në vorbullën e britmave, që e mbështillnin nga të katër anët.

Kaluan njëzet, tridhjetë minuta dhe ata nuk po shkuleshin dot nga gjysmëfusha e tyre.

Për një çast Adolfi u drodh. Portieri i tyre mezi kapi një top, që për pak po kalonte vijën e portës. Bile topi kish kaluar tutje vijës; mbylli sytë, po gjyqtari, si për çudi, dha shenjën që loja të vazhdonte.

Dhe loja vazhdoi, ndërsa ai dhe të tjerët në fushë dukeshin herë të ndrojtur, herë nervozë sikur luanin për herë të parë.

— E nisën keq, Zigfrid, por do të qetësohen.

— Patjetër që do të qetësohen, Johan. Pastaj do të dinë si do të luajnë.

«Vërtet tani gjithshka do të kalojë. E çuditshme si ndodhi kështu, që këta me fanella të kuqe të luajnë kaq mirë sot».

Duke menduar kështu, Adolphi, që endej pranë zonës së rreptësisë së tij, u bëri shenjë shokëve të suleshin përpara.

«Thua të ketë të drejtë Konradi?»

«Po, po, Adolf, — i dukej se i tingëllonte nga afër zëri i Konradit. — Duhet t'i kesh kujdes të kuqtë. Ti që i sheh si sulen, e kupton mirë. Fanelat e kuqe! Atëhere kishin yj të kuq, shami të kuqe. Ne atëhere mbetëm diku midis shkrepash. Nuk mund të bënim asnjë hap përpara. Ata na qëllonin befasisht nga mundnin e ne nuk dinim nga të qëllonim. Ruhuni nga sulmet e tyre të befasishme».

Adolphi ndjente se si vallja e lojës po luhej gjithnjë në gjysmëfushën e tyre, e shpejtë, e vrullshme, kërcënuese, bile tronditëse nën ritmin e britmave, që s'kishin të sosur.

Dhe kjo valle mbaroi, kur mbaroi pjesa e parë.

— Epo s'ka gjë, Johan. Kemi dhe dyzet e pesë minuta të tjera. Janë gjëra që ngjasin në futboll.

— Po, po, Zigfrid. Vetëm një gjë ka rëndësi. Sot nuk do të fitojmë me rezultat të thellë.

— Të fitojmë, vetëm të fitojmë. Paska pasur të drejtë Konradi.

«Sigurisht që kam pasur të drejtë. Në tokën e tyre ata janë të papërmbajtshëm. Adolf, çështja është të mos humbni».

Adolphi vështroi ngultas kundërshtarët me fanella të kuqe, që kishin dalë rishtas në fushë, shokët e tij të skuadrës, që tani dukeshin më të qetë.

Me të filluar puna e dytë, u hodhën në sulm.
— Më në fund! — tha Johani.

— Po, po, më në fund! — tha dhe Zigfridi.

Të dy morën frymë thellë, aq më tepër se të kuqtë po luanin me dhjetë veta, sepse njeri prej tyre ishte plagosur e mezi lëvizte në fushë.

Mirëpo...

Në fushë po përsëritej pamja e pjesës së parë.

— Tersllëk — tha Johani.

— Vërtet tersllëk i madh — tha Zigfridi. — Shikoje Adolfin sa është lodhur.

Adolfi gulçonte në fushë. Ai ndiqte të kuqtë, përpiquej t'i ndalte, po ata i shkisinin si hije. Sidomos njëri prej tyre nuk përmbahej. Kurse ai kishte përmbajtur sa e sa të tillë në gjithë stadiumet e Evropës.

«Është e pamundur të fitojmë sot. Mjaft dhe barazimi», i shfaqej si nëpër ëndërr jehona e zërit të Konradit.

Ai u drodh.

«Po të barazojmë, do të thotë të mos dalim në finalet e kampionatit evropian. E kush, ne, nënkampionët e botës! Si është e mundur!»

U shkund dhe bëri përpara. Tani vetëm përpara.

Johani dhe Zigfridi filluan të thërrasin. U dëgjuan, edhe zërat e turistëve të tjerë, që dukeshin të nemitur. Po ata u pështollën dhe humbën në vorbullën e brohoritjeve, që vërshenin nga shkallët, aq sa Adolfi dhe futbollistët e tjerë nuk mundën të dëgjonin asgjë.

Johani deshi të nxirrte dhe flamurin e ta vaviste në fushë. (Ai e kishte bërë zakon që në çdo ndeshje jashtë shtetit ta mbante me vete, po mbe-

ti). Vallja e lojës po endej gjithnjë kërcënuese në fushën e tyre.

Ata kishin mbetur si të ngrirë. Qe një çast kur njëri nga të kuqtë gjuajti fort e topi fluturoi si predhë sipër portës.

Stadiumi lëshoi një pasthirmë.

Johani dhe Zigfridi morën frymë.

«Shpëtuam dhe këtë radhë» mendoi Adolfi, që gjeti rast të pushonte ca, derisa topi të vihej përsëri në lojë.

«Ashtu tamam, shpëtuam» iu duk se dëgjoi zërin e Konradit. «Dhe atëhere mezi patëm shpëtuar. U futëm thellë një pylli e menduam se do t'i zhdukim me lehtësi. Kur papritur u gjetëm të rrethuar. O, tmerr! Si ishte e mundur! Ne që po i rrethonim ata! Në ç'grackë kishim rënë! Ishte me të vërtetë e llahtarshme. Nuk dinim si të mbroheshim se plumbat na fëshkëllenin nga të gjitha anët.»

«Po ne si të mbrohemi tani?» tha Adolfi me vete, duke parë fytyrat e inatosura të shokëve të tij. Tani donte që ndeshja të përfundonte sa më parë.

Sulmet e dëshpëruara të nënkampionëve mezi zvarriseshin deri afër portës së të kuqve pa forcë, si valë përtaçe.

«Ç'është kjo, ç'po ndodh kështu? Kaq e papritur, kaq e pabesueshme. Ku i gjetën këto forca? Kjo i ngjet tamam një ekzaltimi. Po si ndodhi kjo?»

Duke bluajtur këtë mendim, Adolfi solli ndërmend rrugët e zhurmshme, njerëzit, maqinat, gjallërinë dhe harenë për dritat që do të përhapeshin në tërë Shqipërinë.